ORAȘE INTELIGENTE, BIBLIOTECI INTELIGENTE ȘI BIBLIOTECARI INTELIGENȚI

Mariana HARJEVSCHI
CZU: 021(478-25) *mharjevschi@hasdeu.md*

Orașele inteligente sunt descrise ca un „ecosistem digital omni-rezent”, realizat de o multitudine de servicii centrate pe informație, dispuse să interacționeze între ele ca mediu pentru partajare, colaborare, interoperabilitate și experiențe excelente. Bibliotecile mereu au fost și vor rămâne parte a ecosistemului informațional, ele fiind axate atât pe infrastructuri tehnologice, cât și pe infrastructuri intelectuale care dezvoltă diverse oportunități pentru comunitate.

Studiul notează importanța orașelor în dezvoltarea economică și socială, explorând unele modalități prin care bibliotecile pot susține dezvoltarea orașelor inteligente. Articolul propune un concept al bibliotecii inteligente prin prisma serviciilor livrate în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, subliniind totodată importanța cunoștințelor și abilitățile de care au nevoie bibliotecarii. Ca instituție de cultură și educație, astăzi biblioteca are afinitate cu domeniul tehnologiilor informaționale, biblioteca inteligentă are un rol de „bibliotecă de învățare” sau „bibliotecă de cunoaștere”, concepută pentru a încuraja dezvoltarea cunoștințelor și inovației. Definiția expusă de către Joachim Schöpfel [1], denotă că o bibliotecă inteligentă are performanțe avantajoase, oferind acces la informații și îmbunătățind educația informațională, conceptul având în vizor căutarea și identificarea soluțiilor inteligente care permit bibliotecilor moderne să își îmbunătățească calitatea serviciilor.

În literatura de specialitate, conceptul de „bibliotecă inteligentă” are un dublu caracter: permite descrierea constantă a unor evoluții și realizări particulare ale bibliotecilor bazate pe tehnologii, dar poate contribui la o viziune nouă și dinamică a bibliotecilor de mâine, utilă pentru a defini obiectivele și strategiile din comunitate. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, recunoscută ca o instituție inteligentă, deține deja instrumentarul necesar și a reușit să dezvolte servicii,

programe eficiente, sustenabile, echitabile, credibile, interconectate la comunitate, aplicând în 2020 o abordare multidimensională ce a contribuit și la crearea unei comunități inteligente. Aceste caracteristici convergente constituie un mediu conceptual nou pentru dezvoltarea serviciilor inovative, a produselor creative și a managementului intern inteligent, orientându-și agenda spre dezvoltarea comunităților inteligente. Astfel găsim o afinitate cu acest concept încetățenit în mentalul instituțional – oraș inteligent.

Prin asumarea acestui deziderat, biblioteca a menținut legătura puternică cu comunitatea prin servicii electronice (ex. *Lecturi în voce, Livrare electronică a documentelor etc.)* și a acordat o atenție sporită nevoilor comunității, inclusiv comportamentelor utilizatorilor, oferind noi oportunități pentru lectură inteligentă (ex. *Voi stați acasă, noi povestim*), experiențe de alfabetizare digitală (ex. Instruiri online), care au avut un impact cultural, social, economic. La fel, grija pentru calitatea și sustenabilitatea serviciilor a reprezentat punctul-cheie pentru dezvoltarea proiectelor de cercetare, de diversificare a resurselor, de lansare a inițiativelor de colaborare și de aplicare a tehnologiilor inovatoare.

Totodată, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a construit platforme bazate pe tehnologii pentru a susține o comunicare mai prietenoasă cu utilizatorii, furnizându-le servicii noi, inclusiv soluții inteligente care au permis bibliotecii moderne să îmbunătățească calitatea comunicării și obținerii de noi cunoștințe chișinăuienilor. Un exemplu elocvent a fost serviciul *Voi stați acasă, noi povestim,* care a reușit să aducă mai aproape satisfacția lecturii, semnificația profundă a povestirilor și a basmelor pentru cei mai mici cititori, invitând părinții, bunei să se bucure împreună cu echipa de bibliotecari și prieteni ai bibliotecii care narează și împărtășesc sfaturi de alfabetizare timpurie. Acest serviciu a fost creat pe o platformă interactivă care întrunește poveștile narate de bibliotecari, în format audio și video, fiind însoțite de exerciții practice și interactive pentru bibliotecari.

În această cursă agitată de transformare inteligentă, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a bazat pe facilitarea accesului la comunicarea în mediul online cu utilizatorii poziționând biblioteca în dialog cu diaspora, prin crearea unei colecții de conținut video și/sau audio în care

au citit cărți pentru copii de vârsta 7-12 ani în diverse limbi de circulație internațională. Serviciul *Lecturi în voce* fiind disponibil 24/24 pentru mulți cititori ai bibliotecii oferite de părinți, prieteni sau admiratori/urmăritori care au dorința de a citi cărți într-o limbă străină pentru a încuraja, dar și a consolida abilitățile verbale și scrise de lectură, comunicare, gândire.

Bibliotecile inteligente sunt considerate biblioteci moderne, care avansează și se adaptează la noi oportunități sociale și tehnologice, punând accent pe dimensiunile sociale și umane, interconectate la mediul urban al orașelor inteligente [2]. Pentru a face față noilor provocări sociale și tehnologice, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a dezvoltat un alt concept pentru promovarea și comunicarea serviciilor/programelor bibliotecilor-filiale, și anume, platforma *Evenimente*. Deși există o agendă complexă a evenimentelor livrate chișinăuienilor, totuși instituția nu dispunea de o agendă unificată, care să ofere oportunitatea de a efectua căutarea după diverse criterii: tematică, oră, loc etc. Elaborarea acestei aplicații disponibile și de pe telefoanele smart, dar și cu informații actualizate despre toate evenimentele, serviciile întregii rețele de biblioteci, a suscitat interesul pentru participarea din partea chișinăuienilor la evenimente atât online, cât și offline.

Accentul pus pe informație și multidimensionalitate, fac ca conceptul de bibliotecă inteligentă să devină atractivă pentru dezvoltarea variatelor servicii de bibliotecă. Cu toate acestea, este mai presus de orice dimensiunea umană a bibliotecii inteligente, rolul și dezvoltarea creativității, educației, învățării și cunoștințelor, ceea ce face ca conceptul să fie atractiv atât pentru bibliotecari, cât și utilizatori. Un concept incluziv și multidimensional care descrie transformarea serviciilor bibliotecii publice într-un punct de dialog și comunicare pentru toți. Un avut impact major, dar și aprecieri din partea utilizatorilor de bibliotecă, serviciul *Life la bibliotecă* a reușit să ofere un model de serviciu de interacțiuni și dialog cu scriitorii. De asemenea, sunt relevante dintr-un alt motiv: componentele principale au afinități cu caracteristici de bază ale orașului inteligent. O scurtă privire de ansamblu.

Totul s-a produs ca Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” să ajungă mai multe dimensiuni, valabile pentru cele 27 de filiale: servicii inteligente, lectură inteligentă, spații inteligente, învățare inteligentă,

resurse inteligente, tehnologii inteligente, produse inteligente, abordări și comunicare inteligentă pentru a dezvolta o comunitate inteligentă.

Referințe:

1. SCHÖPFEL, Joachim. Smart Libraries. In: *Infrastructures.* 2018, no. 3 [Accesat 09.06.2020] Disponibil: http://www.mdpi.com/journal/Infrastructures
2. JERKOV, A. SOFRONIJEVIC, A. STANISIC, D.K. Smart and Sustainable Library: Information Literacy Hub of a New City. In: *Proceedings of the European Conference on Information Literacy ECIL*, Tallinn, Estonia, 19-22 October 2015, pp.96-98.
3. Planul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" 2020. Accesat 09.06.2020] Disponibil: www.hasdeu.md